ENIGMACI

Społeczna Szkoła Podstawowa nr 2 STO
im. Polskich Matematyków Zwycięzców Enigmy

Program wychowawczo-profilaktyczny klasy 8a

na rok szkolny 2026/27

Sporządzono przez: Katarzyna Smolak

Tworzony w oparciu o: *Szkolny Program Wychowawczo Profilaktyczny Społecznej Szkoły Podstawowej Nr 2 Im. Polskich Matematyków Zwycięzców Enigmy Społecznego Towarzystwa Oświatowego*

Szkoła promuje wizję wychowania opartą na wartościach:

1. **Synergicznej współpracy** na wzór patronów szkoły, zespołu Polskich Matematyków Zwycięzców Enigmy: Mariana Różyckiego, Henryka Zygalskiego i Jerzego Różyckiego,
2. **Koncyliacyjnej komunikacji** – tzw. Język Żyrafy, czyli Porozumiewania się bez przemocy według Marshalla B. Rosenberga,
3. **Uspołecznieniu, odpowiedzialności i dzielności**, trzech wybranych wartościach, wskazanych przez społeczność pedagogów Społecznego Towarzystwa Oświatowego, której jesteśmy częścią.

Działania wychowawcze proponowane przez szkołę, prowadzone przez wychowawcę klas wspierane są przez:

A. Ceremoniały i Tradycje szkoły
B. Dwupoziomowe działania psychoprofilaktyczne (realizowane w ramach zasobów szkoły, oraz korzystając ze specjalistów zewnętrznych)

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

DLA KLASY 8a na rok 2026/2027

Klasa VIII jest etapem domykania szkoły podstawowej, przygotowania do egzaminu ósmoklasisty oraz podejmowania pierwszej ważnej decyzji edukacyjnej. Uczniowie mierzą się z większą odpowiedzialnością za naukę, terminami związanymi z rekrutacją, oczekiwaniami otoczenia i emocjami dotyczącymi zmiany szkoły, a jednocześnie nadal potrzebują bezpiecznych relacji, jasnych granic, prawa do błędu i realnego wsparcia dorosłych.

Plan został opracowany z myślą o uczniach w wieku około 14-15 lat. Koncentruje się na samoregulacji, planowaniu nauki, przygotowaniu do egzaminu bez nadmiernej presji, świadomym wyborze szkoły ponadpodstawowej, doradztwie zawodowym, zdrowiu psychicznym, bezpieczeństwie, pierwszej pomocy, relacjach, higienie cyfrowej, krytycznym myśleniu i odpowiedzialnym korzystaniu ze sztucznej inteligencji.

Cele ogólne

1. Wspieranie uczniów w samodzielnym i odpowiedzialnym funkcjonowaniu w klasie VIII.

2. Budowanie bezpiecznego, włączającego zespołu opartego na jasnych granicach, współpracy i odpowiedzialnym zakończeniu szkoły podstawowej.

3. Rozwijanie strategii uczenia się, planowania i radzenia sobie z wymaganiami egzaminacyjnymi bez wzmacniania perfekcjonizmu.

4. Przygotowanie uczniów do rozumienia organizacji egzaminu ósmoklasisty, korzystania z oficjalnych źródeł i spokojnego działania w dniu egzaminu.

5. Kształtowanie kompetencji emocjonalnych, komunikacyjnych i społecznych odpowiednich dla późnego okresu dorastania.

6. Przeciwdziałanie przemocy, nękaniu, kontroli, wykluczeniu i cyberprzemocy.

7. Wspieranie zdrowia psychicznego, korzystania z sieci pomocy i reagowania w kryzysie.

8. Promowanie snu, ruchu, regularnego odżywiania, odpoczynku i równowagi w okresie zwiększonego obciążenia.

9. Kształtowanie higieny cyfrowej, ochrony prywatności, cyfrowej reputacji i zgody.

10. Przygotowanie do krytycznego, uczciwego i bezpiecznego korzystania z AI podczas nauki.

11. Rozwijanie umiejętności rozpoznawania dezinformacji, deepfake, marketingu szkół, rankingów i technik wpływu.

12. Kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.

13. Rozwijanie szacunku dla różnorodności dróg edukacyjnych, kompetencji, praw, dostępności i godności każdej osoby.

14. Rozpoznawanie własnych zainteresowań, wartości, kompetencji i preferowanego środowiska uczenia się.

15. Poznanie typów szkół ponadpodstawowych, konsekwencji wyboru oraz możliwości dalszego kształcenia i zdobywania kwalifikacji.

16. Przygotowanie do odpowiedzialnego udziału w rekrutacji: porównywania ofert, tworzenia listy preferencji, pilnowania terminów i dokumentów.

17. Wzmacnianie elastyczności: tworzenie planu A, B i C oraz traktowanie wyboru szkoły jako ważnego, lecz nie nieodwracalnego etapu rozwoju.

18. Przygotowanie do zakończenia szkoły podstawowej i bezpiecznego rozpoczęcia nauki w nowym środowisku.

Cel wychowawczy	Tematyka/zadanie*	Formy realizacji (działania ucznia)	Termin	Cele szczegółowe – zakładane kompetencje ucznia
Z uwzględnieniem wartości uspołecznienie	Działanie dla dobra Szkoły i Klasy	• Uczestniczymy w wolontariacie szkolnym i Samorządzie Szkolnym • Udzielamy Wsparcia, nie jesteśmy obojętni wobec wszystkich, którzy potrzebują pomocy • Organizujemy wspólnie imprezy klasowe, współorganizujemy i uczestniczymy w imprezach szkolnych(Dzień Chłopaka, Wigilia Klasowa, Kiermasz szkolny, Dzień Kobiet, Dziatewki, Święto szkoły i inne) • Zapoznajemy się i przestrzegamy regulaminu szkoły oraz zasad współżycia społecznego	Cały rok szkolny	• uczestniczy w demokratycznych wyborach i konsultacjach oraz odpowiedzialnie domyka wspólne działania • odpowiedzialnie wywiązuje się z przyjętej roli i powierzonych zadań na rzecz klasy i szkoły • współpracuje przy planowaniu i realizacji wspólnych przedsięwzięć, uwzględniając potrzeby innych osób • podejmuje inicjatywę w działaniach na rzecz społeczności szkolnej i potrafi doprowadzić zadanie do końca • respektuje ustalone zasady współpracy oraz bierze odpowiedzialność za skutki własnych decyzji

Cel wychowawczy	Tematyka/zadanie*	Formy realizacji (działania ucznia)	Termin	Cele szczegółowe – zakładane kompetencje ucznia
	Udzielanie wsparcia społęcznego/Rozwój kompetencji społecznych	• Uczniowie potrafią współpracować w różnych grupach i z różnymi osobami. • Wykazują gotowość do wzajemnego udzielania sobie pomocy. • Akceptują innych i są otwarci na współpracę w dowolnym składzie zespołu. • Angażują się w działania na rzecz innych oraz potrafią cieszyć się z osiągnięć swoich rówieśników. • Posługują się komunikatem „ja”, dbając o kulturę osobistą w komunikacji. • Rozwijają umiejętność poznawania siebie w różnych sytuacjach poprzez podejmowanie prób rozwiązywania problemów. • Wyznaczają sobie nowe cele i podejmują kolejne wyzwania. • Pracują nad sobą, dostrzegając i szanując różnice osobowościowe oraz kulturowe. • Formułują własne opinie w sposób kulturalny i konstruktywny. • Aktywnie uczestniczą w warsztatach w ramach Tygodnia Postaw Prospołecznych. • Oferują wsparcie osobom potrzebującym, wykazując postawę empatii i zaangażowania. • Rozpoznają i krytycznie analizują stereotypy oraz uprzedzenia. • Udzielają pomocy swoim kolegom i koleżankom w środowisku klasowym.	Cały rok szkolny	• stosuje argument, parafrazę, pytanie wyjaśniające i komunikat graniczny • rozpoznaje kontrolę, wymuszanie i naruszenie zgody • odróżnia konflikt od przemocy i zna granice mediacji • rozpoznaje sygnały stresu i planuje bezpieczny sposób odzyskania wpływu • aktywnie słucha rozmówcy i przedstawia własne stanowisko z poszanowaniem odmiennego zdania • rozpoznaje sytuacje wykluczenia, nacisku lub nierównego traktowania i wie, do kogo zwrócić się o pomoc • reaguje na konflikt w sposób ograniczający eskalację i poszukuje rozwiązania możliwego do przyjęcia przez strony • respektuje granice własne i innych osób oraz uwzględnia potrzebę zgody w relacjach

Cel wychowawczy	Tematyka/zadanie*	Formy realizacji (działania ucznia)	Termin	Cele szczegółowe – zakładane kompetencje ucznia
	Kształtowanie postaw patriotycznych	• Organizujemy wspólnie imprezy klasowe, współorganizujemy i uczestniczymy w imprezach szkolnych(Dzień Chłopaka, Wigilia Klasowa, Kiermasz szkolny, Dzień Kobiet, Dziatewki, Święto szkoły i inne) • Bierzemy aktywny udział w Święcie Szkoły, znamy swoich patronów • Uroczyście obchodzimy dzień odzyskania niepodległości • Poznajemy miejsca pamięci w okolicy oraz upamiętniających je wydarzeń. • Rozwijamy poczucie więzi narodowej i szacunku dla tradycji oraz symboli narodowych. • Organizujemy dyżury w klasie, wzmacniamy odpowiedzialność za pomieszczenia, sprzęt zgromadzony w salach lekcyjnych, dekorację klasy. • Dbamy o otoczenie szkoły. • Przeciwdziałamy dyskryminacji z powodu płci, wieku, wyznania, koloru skóry, narodowości, statusu materialnego, niepełnosprawności, poziomu intelektualnego, różnic kulturowych.	Cały rok szkolny	• uczestniczy w demokratycznych wyborach i konsultacjach oraz odpowiedzialnie domyka wspólne działania • rozumie ochronę praw mniejszości i granice decyzji większości • podejmuje decyzje dotyczące wspólnych działań z uwzględnieniem odpowiedzialności za innych • potrafi uzasadnić swoje stanowisko i wysłuchać argumentów osób prezentujących inne poglądy • respektuje prawa i godność osób należących do mniejszości oraz różnorodność w grupie • angażuje się w działania wspólnotowe i odpowiedzialnie kończy powierzone zadania

Cel wychowawczy	Tematyka/zadanie*	Formy realizacji (działania ucznia)	Termin	Cele szczegółowe – zakładane kompetencje ucznia
Z uwzględnieniem wartości odpowiedzialność	Rozwój osobisty	• Pracujemy nad dotrzymywaniem obietnic i wykonywaniem powierzonych obowiązków. • Pracujemy nad przestrzeganiem kontraktów i zasad • Obserwujemy i omawiamy zachowanie swoje i innych – dokonujemy samooceny, głośno i otwarcie wyrażamy swoje zdanie . • Trenujemy swoją asertywność. • Jesteśmy coraz bardziej samodzielni i odpowiedzialni za siebie, klasę i nasze środowisko lokalne. • Dostrzegamy różnorodność zachowań ludzkich • Szlifujemy konsekwencję i zaangażowanie w działaniu • Poznajemy podstawowe informacje na temat komunikacji werbalnej i niewerbalnej • Kształtujemy umiejętności aktywnego słuchania i precyzyjnego wypowiadania się. • Przypominamy sobie zasady właściwej autoprezentacji • Rozwijamy umiejętności dostrzegania i pokonywania tego, co utrudnia porozumiewanie się	Cały rok szkolny	• rozpoznaje wymagania charakterystyczne dla klasy VIII i planuje pracę z uwzględnieniem egzaminu, rekrutacji, odpoczynku i buforu czasu • dobiera strategię uczenia się do rodzaju zadania i analizuje wynik próbnego egzaminu bez etykietowania własnych zdolności • odróżnia wysokie wymagania od perfekcjonistycznej presji oraz potrafi ograniczyć nieskuteczne „zarywanie nocy” • korzysta z informacji zwrotnej, formułuje następny krok i monitoruje własny plan • stosuje argument, parafrazę, pytanie wyjaśniające i komunikat graniczny • rozpoznaje własne kompetencje, zainteresowania, wartości i preferencje dotyczące uczenia się • przygotowuje się do zakończenia szkoły podstawowej i rozpoczęcia nauki w nowym środowisku • planuje naukę z podziałem zadań na etapy i uwzględnia czas na odpoczynek oraz nieprzewidziane sytuacje • rozpoznaje własne skuteczne sposoby uczenia się i modyfikuje je, gdy nie przynoszą oczekiwanych efektów • wyciąga wnioski z błędów i traktuje je jako informację potrzebną do dalszej pracy • korzysta z pomocy nauczycieli, rodziców i innych osób dorosłych, gdy samodzielne działania nie wystarczają

Cel wychowawczy	Tematyka/zadanie*	Formy realizacji (działania ucznia)	Termin	Cele szczegółowe – zakładane kompetencje ucznia
	Profilaktyka prozdrowotna/ Zachowywanie zasad bezpieczeństwa	• Uczniowie dokonują refleksji nad własną odpowiedzialnością za zdrowie oraz bezpieczeństwo swoje i innych. • Uczniowie potrafią dbać o otoczenie, w którym przebywają. • Uczniowie szanują i chronią mienie własne, rówieśników oraz mienie szkolne. • Uczniowie przestrzegają zasad bezpieczeństwa obowiązujących na terenie szkoły oraz podczas zajęć i wyjść poza jej teren. • Uczniowie rozwijają umiejętność przewidywania zagrożeń i podejmowania odpowiedzialnych decyzji w sytuacjach wymagających troski o bezpieczeństwo.	Cały rok szkolny	• zna szkolne sygnały, drogi ewakuacji, miejsce zbiórki i oficjalne kanały komunikacji • formułuje krótki meldunek oraz zgłoszenie przemocy lub zagrożenia • zna zasady pierwszej pomocy w zakresie ćwiczonym podczas zajęć • przewiduje zagrożenia ferii, wakacji i nowych sytuacji po zakończeniu szkoły oraz pomaga bez narażania siebie • wskazuje znaczenie snu, ruchu, regularnego odżywiania, odpoczynku i relacji dla uczenia się oraz samopoczucia • rozpoznaje sygnały przeciążenia i stosuje strategie obniżania napięcia przed egzaminem • odróżnia mobilizację od długotrwałego stresu wymagającego wsparcia • korzysta z osobistej sieci pomocy i zna procedurę pilnego zgłoszenia • ocenia sytuację przed podjęciem działania i wybiera sposób postępowania ograniczający ryzyko • przekazuje osobie dorosłej istotne informacje o zagrożeniu w sposób krótki i rzeczowy • stosuje poznane zasady bezpieczeństwa podczas wyjść, wycieczek, zajęć i sytuacji pozaszkolnych • wie, że udzielając pomocy, należy najpierw zadbać o własne bezpieczeństwo

Cel wychowawczy	Tematyka/zadanie*	Formy realizacji (działania ucznia)	Termin	Cele szczegółowe – zakładane kompetencje ucznia
	Profilaktyka uzależnień	• Uczniowie uczestniczą w warsztatach dotyczących tematyki uzależnień. • Uczniowie potrafią rozpoznawać zagrożenia wynikające z uzależnień. • Uczniowie podejmują próby tworzenia pozytywnych wzorców przeciwdziałania uzależnieniom. • Uczniowie analizują i omawiają zagrożenia, które mogą dotyczyć dzieci. • Uczniowie kształtują postawę współodpowiedzialności za higienę, ład i porządek w środowisku szkolnym. • Uczniowie promują zasady kultury zdrowotnej, rozwijają umiejętność racjonalnego wypoczynku i planowania pracy. • Uczniowie aktywnie uczestniczą w imprezach rekreacyjnych i sportowych. • Uczniowie biorą udział w warsztatach z zakresu edukacji zdrowotnej i dojrzewania.	Cały rok szkolny	• rozpoznaje język presji dotyczący nikotyny, alkoholu i innych substancji • odróżnia mobilizację od długotrwałego stresu wymagającego wsparcia • korzysta z osobistej sieci pomocy i zna procedurę pilnego zgłoszenia • rozpoznaje sytuacje i komunikaty mogące prowadzić do podejmowania ryzykownych zachowań • potrafi odmówić udziału w zachowaniu zagrażającym zdrowiu, wykorzystując jasny komunikat graniczny • wskazuje bezpieczne sposoby szukania wsparcia w sytuacji presji rówieśniczej lub problemu z używkami • zna znaczenie snu, ruchu, odpoczynku i relacji dla utrzymywania dobrostanu i odporności na presję

Cel wychowawczy	Tematyka/zadanie*	Formy realizacji (działania ucznia)	Termin	Cele szczegółowe – zakładane kompetencje ucznia
	Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów cyfrowych	• Uczniowie rozwijają umiejętność refleksji nad odpowiedzialnym i bezpiecznym korzystaniem z zasobów cyfrowych. • Uczniowie uczestniczą w zajęciach poświęconych problematyce cyberprzemocy i sposobom jej przeciwdziałania.	Cały rok szkolny	• chroni cyfrową reputację, dane, wizerunek i prywatne treści • ocenia wiarygodność informacji, rankingów i materiałów promocyjnych dotyczących szkół • weryfikuje komunikaty, obrazy i nagrania, w tym możliwe treści generowane lub przerobione • korzysta z AI zgodnie z zasadami, sprawdza informacje i opisuje własny wkład • korzysta z oficjalnych źródeł informacji o egzaminie i rekrutacji • rozpoznaje ryzyko związane z udostępnianiem danych, zdjęć, nagrań i innych prywatnych treści • sprawdza autora, źródło, datę i kontekst informacji przed jej wykorzystaniem lub udostępnieniem • rozpoznaje próby manipulacji, reklamy i materiały promocyjne oraz oddziela informację od opinii • stosuje zasady odpowiedzialnego korzystania z AI, weryfikuje wygenerowane treści i respektuje zasady autorstwa
	Doradztwo zawodowe	• Uczniowie rozwijają umiejętność rozpoznawania swoich mocnych i słabych stron. • Uczniowie zapoznają się z katalogiem kompetencji miękkich i ich znaczeniem w życiu zawodowym i osobistym. • Uczniowie kreują swoją przyszłość zawodową poprzez spotkania z przedstawicielami różnych profesji. • Uczniowie poznają specyfikę pracy zawodowej swoich rodziców. • Uczniowie kształtują właściwy stosunek do pracy poprzez ćwiczenia i działania praktyczne.	Cały rok szkolny	• rozpoznaje własne kompetencje, zainteresowania, wartości i preferencje dotyczące uczenia się • porównuje liceum ogólnokształcące, technikum i branżową szkołę I stopnia oraz zna możliwość kontynuowania edukacji • tworzy listę kryteriów wyboru szkoły, plan A, B i C oraz kalendarz działań rekrutacyjnych • przygotowuje się do zakończenia szkoły podstawowej i rozpoczęcia nauki w nowym środowisku • korzysta z oficjalnych źródeł informacji o egzaminie i rekrutacji • analizuje informacje o szkołach ponadpodstawowych, uwzględniając własne zainteresowania, możliwości i cele edukacyjne • zna podstawowe różnice między typami szkół ponadpodstawowych oraz możliwe dalsze ścieżki kształcenia • planuje kolejne kroki związane z wyborem szkoły, terminami i wymaganymi dokumentami • elastycznie reaguje na zmianę planów i przygotowuje rozwiązanie alternatywne

Cel wychowawczy	Tematyka/zadanie*	Formy realizacji (działania ucznia)	Termin	Cele szczegółowe – zakładane kompetencje ucznia
Z uwzględnieniem wartości dzielność	Dostrzeganie własnych potrzeb i możliwości ich zaspokajania	• Uczniowie dokonują samooceny swoich mocnych stron, zainteresowań, potrzeb i możliwości oraz wskazują obszary, które chcą rozwijać. • Uczniowie wyznaczają sobie realne cele i planują konkretne działania prowadzące do ich osiągnięcia. • Uczniowie analizują swoje doświadczenia, korzystają z informacji zwrotnej i formułują kolejny krok w rozwoju osobistym i edukacyjnym.	Cały rok szkolny	• rozpoznaje sygnały stresu i planuje bezpieczny sposób odzyskania wpływu • rozpoznaje sygnały przeciążenia i stosuje strategie obniżania napięcia przed egzaminem • wskazuje znaczenie snu, ruchu, regularnego odżywiania, odpoczynku i relacji dla uczenia się oraz samopoczucia • korzysta z osobistej sieci pomocy i zna procedurę pilnego zgłoszenia • rozpoznaje sygnały zmęczenia, przeciążenia i napięcia oraz reaguje na nie odpowiednim odpoczynkiem lub zmianą działania • stosuje poznane strategie regulacji napięcia i wybiera bezpieczne sposoby dbania o dobrostan • potrafi wskazać osoby i miejsca, w których może uzyskać pomoc w sytuacji kryzysowej • łączy codzienne nawyki dotyczące snu, ruchu, odżywiania i relacji z własnym funkcjonowaniem w nauce

Program został pozytywnie zaopiniowany przez klasową radę rodziców:

Warszawa, 29 września 2026r